

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
 . або 36 франків
на пів року . 8 рублів
 . або 16 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Колерника (Літодога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Реклямації неопечатані вільчі від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Афера в чеськім соймі.

Внесенє Шаманка в чеськім соймі на заведене обовязкової науки російского языка у всіх середних школах Чехії не треба брати серію. Шаманек, з звания лікар, був яко колишній посол державної ради щирим другом пок. Вашатого, звісно го москвофіла, а внесенє его в чеськім соймі мало таку саму стійність, як недавне внесенє пос. Вуйціка в галицькім соймі. Пос. Шаманек належить до завзятійших чеських послів, в котрих програмі лежить, спинити за всяку ціну миротворну акцію правительства. Пос. Шаманек пересвідчений, що Чехи з'їдять з часом чеських Німців, то і злишне діло входити в компроміси з жертвою его спеціального апетиту. Пос. Шаманек достиг однакж в части свою ціль. Раз, пригадав ся він ширшим кружкам, а відтак подразнив Німців. А о се розходило ся головно. Німецький радикал, пос. Штайн, заговорив зараз про «провінцію» ческу і «московский кнут». Поступовець Епінгер відмовив чеському соймови компетенцію до таких справ і назвав се внесенє пустою демонстрацією проти німецької «Staatssprache», а антисеміт Опіц назвав Чехів «Stoerefried-ами» і велів їм — покликавшись на колишні слова Рігера — прилягти до німецької культури яко такої, що може їх спасти від панмосковщини. З чеської сторони відповіли на заміти Німців пос. Ададек і референт Форшт вправді річево, але і не без вкислих додатків. Форшт іменно позволив собі пофантазувати, що Чехам треба приготувитись на сю історичну хвилю, коли всі Славяни стануть побіч себе під — верховодством Росії. Але і пос. Форшт затужив лише длятого за геґемонією московскою, бо чеські Німці від довшого часу розливають ся в імнах на честь Бісмарка і говорять заєдно про «enger Anschluss an Deutschland».

Ситуацію виратував по части гр. Войта Шенборн тим, що справив внесенє Шаманка бажанєм, завести надобовязкову науку російского языка в реальних школах. Оба внесеня відослано до шкільної комісії і сим покінчено сю «гецу».

Пригоду сю в чеськім соймі використали німецькі дневники досить зручно, підсунувши Чехам змаганя панславистичні, в надії, що рішаючі сфери австрійські дійсно убоять ся сих змагань і відвернуть ся від чеського народа [задля фантазий Шаманка і Форшта. Рівнож використала сю пригоду і та частина польської праси, що рада би Поляків кинути опять в рамена чи на службу Німців. Здає ся, що внесенєм Шаманка одушевить ся ще орган наших галицьких москвофілів, і сим покінчить ся ціла школярска афера в чеськім соймі. Рішаючі сфери австрійські — на щастє — не числять ся ні з пангерманськими аспірациями Вольфів, ні з панславянськими Шаманків.

До питання про галицько-руську літературу.

(З причини статі проф. Т. Д. Фльоринського).

Відповідь проф. Володимира Антоновича.

(Далі).

В осуді галицької літератури проф. Фльоринський держить ся не одного погляду в оцінці подій. Впевняючи, що ся література є лише пuste змаганє маленької купки літератів, він силкує ся навіть зложити статистику її членів, але цифри его вельми різнородні; в однім місці сказано, що цілий сей гурт складає ся з 8—10 людей, на иньшій знов подає цифру 10—15, в третім означує цифрою 74. При такій хиткості цифр, ми маємо право думати, що всі они самовільні і не основані на певнім вичисленю; сі сумніви потверджують деякі дані, наведені самим проф. Фльоринським: так він вказує, що змаганє до «областной» літератури було перенесене в Галичину лише 30 літ назад, але вразу пустило тут доволі мілке коріне; відтак автор подає, що на небажанім ним язиці в Галичині «печатають ся учебники для низших і середних шкіл, виходять часописи і журнали, появляють ся книжки не лише белетристичного але й наукового змісту», що одно Товариство ім. Шевченка видало 80 томів наукового змісту (протягом 7 літ). Нам здасть ся, що такі прояви неможливі при істнованю лише купки людей в числі 8—10, але хочби навіть 74, наколи-б їх діяльність не находила пособлюваня в місцевій суспільности і її житєвих потребах; книжок мабуть не можна видавати, як нема, ані видавців ані покупу; очевидно одно і друге є в Галичині, наколи видавничя діяльність не лише не ослабає, але постійно збільшає ся.

Один з найбільших клопотів проф. Фльоринського є той, щоби галицька література не вплинула, як небажана пропаганда, на «наших українофілів»; в тім згляді зустрічаємо у него деякі суперечности. З одного боку автор вєвняє, що число наших українофілів вельми незначне, складає ся лише з кількох десятків осіб, що змаганя галицьких літератів находять вельми слабій відгомін, і прихильність в границях Росії, що «маса освіченої суспільности на Україні, не згадуючи вже про простолюде, є байдужна для галицького сепаратистичного руху, тому, що «видаєня Товариства ім. Шевченка не мають доступу в Росію і відомі вельми немногим»; з другого боку проф. Фльоринський вказує, що Товариство ім. Шевченка користує ся більше або меньше значними підмогами з Росії; він навіть зібрав поіменні відомости про деякі більші підмоги і вєвняє, що они були недостатні для заснованя друкарні: — одну з тих підмог він обчисляє на 45.000.* Очевидно, що в інформаціях автора є деякий дисонанс, що-до оцінки статистичних цифр прихильности або неприхильности України для галицької літератури; одно з двох: або її

* Рівнобіжно з наведеними подіями Фльоринський жалує ся, що «староруска» партия «не дістає ні звідки помочи». Очевидно, доходи партії нам невідомі, але з деяких даних, що вихопили ся в часописях, допускаємо, що сей жал не зовсім правдивий. Прихильність для «старорускої» партії доволі сильна в деяких сферах російської суспільности; так н. пр. ми стрічали в справозданях ріжних славянських товариств в Росії звістки про підмоги для видаєнь сеї партії; доводило ся нам читати справоздає судого процесу в справі Ольги Грабар; ми читали

прихильні лише кілька десятків людей, а в такім случаю се поява така маловажна, що ледво чи варто звертати на неї бачність, або та цифра наведена самовільно, а тоді лише зрозумілі ті значні підмоги, про які говорить автор. Тай не дивниця, що дані проф. Фльоринського в тих відносинах не точні і непевні; в одній із своїх статей заявляє він, що за час свого побуту в Києві він виминав зносин з «українофілами». Зовсім зрозуміло, що в такім случаю замість певних даних він розпоряджує лише гіпотетичними, довільними цифрами, основаними на пересудах: ледви чи можна судити про більшу або меньшу прихильність до якогось виданя лише задля того, що виданє се не має доступу до осіб, які бажать его читати. Але коли проф. Фльоринський не помиляє ся в своїх поміченях, то для нас незрозуміла его боязь перед «пропагандою»: чиж варто її вести або бояти ся її впливу задля кілька десятків людей?

(Далі буде).

Віче в Станиславові.

По мысли відозви «Народної Ради» з 26. марця с. р. відбуло ся оноді віче в Станиславові при зборі-коло 400 учасників переважно селян; Сьвіцької інтелігенції було мало, а доокресне духовєньство явило ся численнійше. Віче відбуло ся в театральній сали. Зборам проводив о. Барриш, а реферати держали: політичний др. Евген Левицький, а про стан просьвіти і потребу організації др. Коцюба.

Відтак ухвалено одноголосно резолюції, які подані в згаданій відозві: З огляду, що руский нарід сповняє обовязки на рівні з другими народами, ба навіть в більшій мірі, коли зважить ся его нужду; з огляду, що закони конститущії запевняють рускому народови рівні права з другими народами австрійської держави; з огляду, що мимо того і мимо свого перворядного значія що-до числа голов, мимо географічного становишка, — руский нарід помімо того всего межи народами в Австрії найбільше є покровдженним, так в законодавстві, як ще більше через адміністраційну систему, яка недозволяє ему відповідного заступництва в репрезентаційних тілах та в заряді краю; з огляду, що всякі дотеперішні, найсправедливіші і найскромнійші жаданя і стараня руского народа о усунєнє, або бодай зменьшенє сего упослідженя, виявили ся безплідними, і щораз конечнійшою стає потреба основної зміни сего положеня; з огляду, що теперішнє парламентарне пересилєнє дасть усунути ся тревало тільки через зміну в державнім устрою, опертім на дійснім рівноуправненю народів і автономії — віче домагає ся: 1) осцвоної реформи виборчої в напямі заведена загального, безпосередного, тайного права голосованя, з усунєнєм виборчих курій при виборах до сойму і до ради державної; 2) самоуправи народів — зглядно поділу Галичини на польську

газетні статі по причині ліквідації ріжничого банку, заведеного старорускою партиєю, що не встиг обминути краху мимо вельми значної підмоги (1¼ мільона Ред. Русл.) з боку. Ну, може бути, що ті газетні вісти невірні, але на всякий случай нічо і ніхто не спинає людей, проживаючих в Росії, давати в користь «старорускої» партії значнійші підмоги, як ті, що після інформацій проф. Фльоринського були дані народній партії «нашими українофілами». (Вже-ж наші москвофіли не можуть жалувати ся, щоб їм не давали «пособій» та ще й яких?! Ред. Русл.)

і руску часть, з прилученем до рускої часті також і рускої часті Буковини та заведеня в цілій сій провінції, у всіх урядах і школах урядового та викладового, руского язика; 3) видаваня з державних фондів відповідних сум на культурні і економічні потреби руского народа, руского промислу і народної праси.

Відтак, на внесенє дра Е. Левицкого віче заявило ся в енергічнім протесті против проєктові «Iex Hurka» про хлопські майорати.

Після реферату дра Коцюби про потребу організації, спільної управи ґрунтів та завязуваня Райфайзенок, забирали голос: міщанин Павлишин, Гурик і о. Воляньський. Промовляв також старенький о. Струтинський з Ямниці, завзиваючи присутних до згідної праці з Поляками над економічним та просвітнім піднесенем краю, — однак вічовики почали стукати ногами та палицями, щоби перервати сей поклик мира.

На внесенє дра Левицкого віче заявило себе против проєкту, аби намісника зробити відвічальним супротив сойму в єго теперішнім складі, та против проєкту, щоби староства стали виконуючими органами повітових виділів.

Вкінці збирано підписи на петицію до сойму о утворенє гімназії в Станиславові.

Подаємо сі вїсти за «Now-ою Reforgm-ою», бо до нинї жадна руска часопись не подала нічо про станиславське віче. Чи-ж зі Станиславова до Львова іде найкоротша дорога через Краків? А так, бо аж тамтуди треба обїздити руску... повільність.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

На днях відбули ся у Львові дві ради спільних міністрів в справі зложеня бюджету на 1901 рік. Крім ґр. Голуховского, Кріґгамера і Шпавна (команданта воєнної фльоти) взяли участь в радї президенти обох кабінетів і оба міністри скарбу. Дневники віденські донесли при сій нагоді, що на радї вивязали ся значні діференції між міністром війни Кріґгамером а обома міністрами скарбу. Кріґгамер мав жадати не лише більшого контингенту рекрутів на 1901 р., але і (після пештеньских дневників) 300 мільонового(?) надзвичайного кредиту на скорострільні пушки і помноженє воєнної фльоти, а оба міністри скарбу мали сему жаданю ріпучо спротивити ся. З офіційальної сторони оспорюють сю вїсть про діференції. Справа піде ще перед коронну раду, а правда вся виявить ся мабуть аж в делеґаціях, котрі рішено скликати 12. мая до Пешту. При сій нагоді не завадить сказати, що спільні видатки виносили в 1868 р. на військо 68,669.640 зр., на воєнну флоту 7,508.477 зр., а в 1900 р. виносили вже 134,593.088 + 12,778.025 зр. Се значить, що видатки на військо зросли о 96%, на флоту о 70-1%. Міністер Кріґгамер мав вже на собі той ґріх, що перед двома літами видав на армію самовільно 30 мільонів зр. без призволеня делеґацій. Ждаючи більшого контингенту рекрутів на 1901 р., не зволив Кріґгамер додати, що відтак — на лад Німеччини — будуть обмежені літа служби з трех на два роки.

Чеський міністер, др. Резек, вернув вже до до Відня, не успівши наклонити Чехів до підношеня політично-національних питань в чеськім соймі (диви передову статью). Противно, довідуємось, що національна квестія виринула вже і в моравскім соймі, де пос. Парма (Чех) поставив внесенє, щоби сойм взяв ся за управлїньє язикового питання автономних властей, причім просив, щоби єго внесенє не відсилати до угодової анкети, що завмерла, а до громадської комісії. Додамо, що в чеськім соймі (у відповідь на спірне >зде« і >hier» вніс пос. Новак, щоби жовнірську службу зменшити на два роки.

В стирійскім соймі не явились доси словінські послы (числом 7), а навіть член виділу краєвого, Робіч, не бере участи в засіданях сойму. Пос. Карльон (німецький консерватист) поставив онодї внесеня на зміну кр. статута. Він домагає ся побільшеня числа послів з 63 на 76. До сойму увійшли би 3 вірілісти, 12 послів з більшої посїлости, 6 з палат торговельних і промислових, 20 з міст, 30 з сільської куриї, а 5 з кругів робітничих і дрібних податників.

Перський шах, Муссафер Еддін, вибирає ся в подорож по Європі. При сій нагоді думає він

відвідави і султана. Гостина на дворі султана мала би не так політичне, як більше реліґійне значінє. Шах перський є головою магометан-шиїтів (узнаючих лише коран основою віри), коли противно султан є головою сунїтів. З'їзд сей мав би проте значінє сполуки всіх магометан або панісламізму.

Галицький Сойм.

(8. засіданє, 9. цьвітня).

Маршалок відкрив засіданє о годині 10^{1/2} при дуже невеличкім комплеті. По відчитаню численних петицій проти внесеня Гупки і других відповів правительственний комісар на інтерпеляцію пос. Крамарчика в справі винагород громад за виконуванє порученого круга діланя. Правительство не є в спроможности винагороджувати громади, тим менше, що поручений круг діланя дає користи громадянам а не правительству (?). На інтерпеляцію пос. Поля в справі переведеної ревізії монастиря Бернардинок в Кентах за Мехель Аратівною відповів ґр. Лось, що ревізія перевелась на розказ старости з всею приличностию і без всяких надужить. Намістництво виявило однакож старості своє невдоволенє ддятого, що наказ єго був не коньче оправданий. По іполагдженю дрібніших справ мотивовав пос. Пашковский своє внесенє в справі обвалованя лівого берега Висли між Краковом а границею держави. Справа ся висить від трех лїт в воздуху задля непорядности міністерства рільництва і задля трудностей, які кладе власть війскова з оглядів стратегічних. Трудности ті належить усунути. Від чого є «коло» польске? Внесенє се відослано до комісії кр. господарства до наглого трактованя. — Пос. Поточек мотивовав своє внесенє в справі заложеня висшої школи гірничої в Величці. Край богатий в копалини, але ніхто про се не дбає, хиба чужинці. Нам не достає спосібних до гірництва людей. У нас є лише курс для робітників гірничих, а Німці і Чехи надзирають нас. Се удар в лице наше. Внесенє відослано до гірничої комісії. — Пос. Крамарчик мотивовав своє внесенє на зміну приписів що-до екзекуції на недвижимости. За дрібні претенсії вірителів суди ліцитують цілі господарства за безцін, хоч можна би ті претенсії покривати движимостями. Статистика каже, що в літах 1870—1894 викинено 5.856 родин з їх господарств, між тими 5.341 родин селяньских. Але в літах від 1894—1897 викинено вже 10.320 родин з їх господарств. Ось причини еміґрації! Закон бере всіх в опіку, лише не селянина. Єго викидають без пощади. Внесенє се відослано до правничої комісії. — Пос. Яблоньский мотивує своє внесенє на заведенє язика польского яко урядового в урядах державних залізниць, почтових, телеґрафічних і жандармерії. Бесідник не навів однакож ні одного мотиву за внесенєм, лише сказав: маємо вже всюди польський язик урядовий, то най правительство, додасть нам ще і се. — Пос. Винничук мотивовав своє внесенє о визначенє з фонду краєвого субвенції в сумі 20.000 зр. на реґуляцію Бистриць в Ямниці, в Товчинці, Загвізду, Черпіві, Підлузи і Перлівцях, як і друге внесенє о визначенє запомоги в сумі 2000 кор. для погоріліців Делїєва. Оба внесеня відослано до бюджетової комісії.

Пос. Чарториский здав справу з розвою народних шкіл і учительских семинарій в р. 1898/9. В дискусії забрав слово пос. Стояловский. Чия школа — сего будучність. Ддятого церков вже давно дбала про школу. А тоді школа мала більшу свободу. У нас треба — як Зибликевич сказав — закладати школи в кожній громаді, хоч би в селяньській хаті, а ми все робимо шабляново, після реґулямінів, і ддятого не маємо в третині громад ніякої школи. Учителі ще будуть і ддятого утікати до иньших заводів. Напряв вихованя в народних школах підлягає ч. к. впливам. Там мало автономії. Рада місцева шкільна не має голосу, а все робить ч. к. рада шкільна повітова. Староста є в нас Соломоном в справах шкільних. Єму і підлягає окружний інспектор. Староста є всім для шкіл, він всіх кваліфікує, іменує, будує школи і т. д. Край не має права мішати ся до шкіл. Правительство орудує нині школами, і ми не маємо на них ніякого впливу, ми лише платимо, а правительство тресе собі людей на вірних підданих. Такі суть

і шкільні підручники. Они витворюють цісарских людей. І учителі не чують ся горожанами, а суть лише цісарскими людьми. Ім не вільно піддержувати агітацію в душі християньскім, як се вільно професорам середних і висших шкіл. Народну школу яє можна ділити на школи сільські і міські. Сільські школи не підготовлюють дітей до середних шкіл. Кари за непосиланє дітей до шкіл накладають ся часом дуже беззглядно. Бесідник годить ся на се, щоби дітей виховувати в душі реліґійнім, але у нас буває в сотках шкіл так, що реліґію удляє сьвітський чоловік. Він жадає, щоби по містах і місточках ділено молодїж на християньску і жидівску, та щоби учителями християньских дітей не були жиди. А се можна доконати в теперішнім законі шкільнім. Бесідник жадає, щоби по школах більше сьпівано.

Пос. Влад. Країньский хвалить розвій народних шкіл і радує ся, що сама власть шкілька узнає потребу простїйшого научаня дітей. Селянин наш розумнійший від селян на заході, він би міг проте дуже користати з народної школи, наколи би там наука удлялась практичніше. Ми в ученю держимо ся ще шаблонів заграничних, своїх не маємо. Нам треба би образувати сей т. зв. «хлопський розум». Учителі наші учать після формулок, механічно. Діти по двох літах забувають все, чого в школі учились. Треба вихованє учителя примінити до пізнійшої єго задачі. Пос. Целецкий говорив про етичне вихованє молодежи і учителів в загалі. Пос. Мілян критиковав систему шкільну. На науку доповняючу повинно ходити 28.000, а ходить над 3.000. Оттут треба шукати за деморалізацією сільської молодежи. Молодїж гуляє по вечерницях і коршмах. При школах треба позакладати читальні по неділям під надзором учителів, для дівчат і хлопців окремі. Учителям треба підвишити плати, щоби щирїше працювали. В повіті сянічкім 22 шкіл не має учителів. Діти ростуть як дикий бурян, а будинки шкільні гниють. Других шкіл громади ті вже не поставлять. В тім душі вносить пос. Мілян дві резолюції.

Пос. Окуневский питає, чи правда се, що приватне товариство шкільне зі Львова вислало своїх делеґатів до народних шкіл, та що сі делеґати плюгавили відтак руских сьвящеників? Відтак питає, ддячого справозданє ради шкільної не подає, скілько дітей руских і польских ходять до школи? Таж таке буває по других краях! Ви хочете в мутній воді ловити рибу. Таж се наказує закон з 1867 р. Звідки ми будемо знати, котрі суть мішані школи, і як там треба учить? Ми Русини не знаємо, де суть наші більшеклясові школи? Чому се не виказане? В Коломиї маємо 1^{1/2} учителя-Русина для руских дітей. Чогож статистика сего не виказує? Ддячого в школах, де нема польских дітей, учите ви польської мови і велите обходити латинські сьвята? Ддячого до місцевих рад шкільних висилаєте лат. сьвящеників? Чого не посилаєте рабів? Ми пересьвідчені, що п. президент ради шкільної не є приятелем Русинів. Він дбає про західну Галичину більше ніж про східну. На сході замикають ся школи. Що се є — питає бесідник — *ściśle utrakwistyczne* і *nie ściśle utrakwistyczne* семинаря Чого п. президент відправив з нічим делеґацію з Коломиї, що у-пїмнулась о семинарію женьску в Коломиї? Рада шкільна є мачохою для нас і ддятого ми будемо упоминати ся о поділ ради на дві секції, руску і польску. Люди по 12 лїт старають ся о школу, але дарма. В деяких селах ґриб з'їв школи. Через школи ширите ви лише польовізм. Ддячого неволите учителів, щоби з вами переписував ся по польски, щоб з інспектором говорив лише по польски. Ви понижаете лише руску мову і народ. Деж се є в законі? Русинів-учителів переносите на Мазури, Русинів-учеників школи промислової у Львові водите до церкви вірменської. Бесідник ставить резолюцію, щоби в справозданях на будучє було сказанє, кілько руских дітей обовязаних до школи, кілько ходить, і кілько є Русинів учителів?

НОВИНКИ.

— При зміні кварталу просимо Вп. передплатників о відновленє передплати. При сій нагоді просимо також дотичних Вп. передплатників, що мають які-небудь залеґлости о остаточне їх віриванє. Ми зневолені оплачувати все готівкою,

тому не можемо на будуче нікому уділяти кредиту, отже Адміністрація була би приневолена при дальшій триванню залеглих висилку часописи безусловно здержати.

— **Достоїнством** тайного совітника наділив цісар митрополита Кушовського. Задля тяжкої недуги трудно буде однакож намістникови гр. Півніському сповістити митрополита про се найвище відзначене.

— **Подяка Папи.** На соймовім засідаю б. пвїтня відчитав маршалок Баденї відповідь кардинала Рамполї в імені Его Святости папи Льва XIII. на желаня обох народів, заступлених в галицькім соймі. Папа велїв зложити свою подяку заступникам польського і руского народу на щирї желаня, пересланї йому в 90-літній родини. Соймовї послї вислухали відповідь стоячи.

— **Іменованя.** Міністер торговлі іменовував почтового завідателя, Йосифа Чернєвича, старшим почтовим завідателем в Підволочисках.

— **Вчорашнє аматорське представленє** «Аргонавтів» випало під кожним зглядом, так артистичним як фінансовим, знаменито. Справозданє для браку місця в сім числї, помістимо аж завтра.

— **Руский Народний Дім** в Чернівцях. Загальні збори ухвалили дня 2. мая 1897, щоби видїл заяв ся будовою «Народного Дому» і поставив ся о потрібні до того гроші.

По довгих нарадах і засягненню фахової ради, передав видїл дня 30. мая 1899 будову «Народного Дому» враз з друкарнею будівничому Альюзови Ліопольдову за павшалну ціну 30.000 зр. а. в., причім не були обняті каналїзація, водопроводи, мальованє салї фасади, тротоари, будівничий, обовязав ся викінчити будову, а то бурти до 1. жовтня 1899, дальших убїкацій в партерї і помешканя на поверсі до 1. новембра 1899, освїтленє решти до кінця новембра 1899.

До будови друкарні мусїли ми приступити, бо приміщенє друкарні в старій хатї узнали власти за невідповіднє і загрозили застановленєм друкарні. А з другого боку уважавсь друкарня таки власностю «Народного Дому» і наступить переданє формальнє, скоро тільки справа фінансова управильнїть ся. Пп. Стоцький, Пігуляк і Ясеницький перебрали тільки фінансованє друкарні на власнє імя, так, як фірма Руєт не хотїла з товариством пересправляти. Впрочім вже сьогодні репрезентує друкарня вартість що найменше 24.000 к., з чого ми вже заплатили поверх 16.000 к. Отже через переданє друкарні на власність «Народного Дому» масток того значно збільшить ся.

При виконанню будови зайшли деякі зміни, котрі при умовї не були предвидженї в наслідок чого і кошта будови підвищились, так, що ціла будова статиї буде: 1) умовлена павшална сума 60.000 к. 2) за галерію для музики і вибудованє цілої мурованої стїни вмісто деревляної 1469 к. 48 с. 3) плєфон салї 620 к. 4) направи старої хати, де була друкарня, а є тепер гостинниця, 773 к. 5) плєстрованє подвіря і розширенє помешканя для господаря бурси 207 к. 30 сот. 6) каналїзація 251 к. 26 с. 7) водопроводи 1646 к. 40 с., разом 64.248 к. 68 с. на рахунок тої суми заплачено будівничому разом 57.000 к., позїстаємо довжні ще 8.248 к. 68 сот. Інсталяція електричного свїтла коштує нас разом 2759 к. 16 сот. на рахунок того заплачено 1000 кор., лишило ся 3.759 к. 16 сот., до того треба ще додати мальованє і декорованє салї і комнат притикаючих, що може винести яких що найменше 2000 к.

Товариство мало разом приходів 136.545 кор. 202 грїшми і 17.963 кор. 342 в паперах цїнних, а розходів 136.042 кор. 22 с. грїшми і 12.398 кор. 34 сот. цїнними паперами. Остає отже готівка 503 кор. 82 грїшми, а 5565 кор. в цїнних паперах.

Товариство має мастку вартости 137.055 кор. 12 сот., на нїм тяжить довг в сумї 82.413 кор. 66 сот., лишавсь отже чистий стан мастку 54.642 кор. 46 сот.

— **На вечерню учеників львівської учительської семінарії** зібрано на драматичнє товариство ім. Ів. Котляревського квоту 15 к. 35 сот.

— **500 лїт** минає від заснованя, а властиво обновленя Ягайлонського університету. Край цїлий здавна підготовляє ся, щоби як слід почтяти ті великі для нас роковини і гідно прийняти гостей, що з заграничних університетів приїдуть до нашого міста дня 7. червня б. р.

Передовсім однак повинно ювілейнє свята обходити тих, що з Ягайлонської «Alma mater» горнули знаня і у нїй добували підвалини горожанської діяльности для пізнійшого життя. Тож давні і теперїшні студенти нашого університету повинні подбати о се, щоби ювілейний обхїд випав як найсвітїйше, і щоб тим чином дати як найкращє свїдоцтво представителям заграничної науки о нашій віковій культурї. Повняли вже то завданє і обовязок ті, що на Ягайлонськїм університетї дістали докторський титул і ті, що у ньому посвятили ся науцї — і злученї в осїбні комітети працюють в них невтомно від довшого часу.

Досї однак не заявили ніякого інтересу ті,

що покінчили науки, а хоть титулу докторского не дістали, то все таки записанї в «Album studiosorum», тим самим звязали ся нерозривно, — бо духово, з найстаршим огнищем польської науки.

Супроти того підписана президія комітету молодїжи університетської звертає ся отсим до тих саме колишних студентів Ягайлонського університету, котрі вправдї дістали абсолюторію, але з університетом злуки не зірвали, щоби они, наколи особисто участи в ювілею не возьмуть, поперли діяльність комітету молодїжи в урядженю свята, до чого треба немало працї і грошевого вкладу.

Сподіючись, що візванє наше не остане ся без успїху, просимо всякі зголошеня і ласкаві датки слати до тов. Зигм. Кравєса (Краків, улїця Льоретанська ч. 8). Краків, в мартї 1900. За комітет молодїжи академічної в ціли обходу 500-літнього ювілею університету Ягайлонського. Зигмунт Кравєс предсїдатель, Цезар Завїловський, заступник предсїдателя, Владислав Тарновський, секретар.

— **Темнота між бойками.** В однім селї скільского повта, де лютує між дїтьми дифтерія і шкарлатина, помер недавно старий чоловік природною смертю. Тимчасом пустив хтось поголоску, що померший був опиром і тепер забирає на тамтой свїт дїти. Причиною поголоски був отвір в его гробї, зроблений мабуть колом через якогось збитошника і червонї плями, немов би кров, коло того отвору. Зійшли ся люди і урадили відкопати небїжчика та перевернути его долї лицем, щоби він втратив мїць опира. Про се дізнав ся місцевий вїйт і лише з трудом удало ся ему синити забобонних людей від чину, за який були би відповідали перед судом.

— **Герой, яких мало,** Людвик Павликовський, о котрїм ми недавно писали, одержав три літа вязницї.

— **Samarilla.** Про віденську камарію мало було чути в послїдних часах. Тепер відгребали єї зживодатїлі ліберали при нагодї, коли цісар потвердив закон долїшно-австрійского сойму о змїні статута для ради міста Відня. По нашїй думцї, сїм разом мнїма камарію влучила в сам сучок і то для добра жителїв Відня. Новий статут не подобав ся лише жидівским лібералам і їх нанатим послухникам — соціальним демократам.

— **Сьвенти Подбїпенти.** В Збаражї находить ся коло костела просторе місце, на яким ухвалила громадека рада построїти нову школу. Та на лихо, пустив хтось між мїщан поголоску, що на тім місцї находить ся грїб св. Подбїпенто. Вість ся принялась в пустих головах і довела до того, що ухвалу ради знесено, бо нарід зі Збаража і в околицї загрозив, що переїде на православїє, наколи спрофануєсь свята місце.

— **За куліс дипломатїї.** Недавно надїлив цісар Вільгельм свого посла на петербурскїм дворї, кн. Радолїна, високим орденом. По якїй причинї? — спитано тоді. Аж тепер дїйсна причина виявила ся, а стоїть она в тісній звязї — з наміреною князем болгарским женитьбою з великокняжною Єленою, донькою Марїї Павловни. Розказують іменно в Петербурзі, що цісар Вільгельм спротивив ся тїй женитьбї і велїв Радолїнови подати свою неохоту Марїї Павловнї яко німецькїй княгинї до відомости. Кн. Радолїн виконав свою місію з всею точностю на двірскїм бали. Але Марія Павловна не забула язика і в досїть прикрий спосіб дала Радолїнови зрозумїти, що она хоч німецька княгиня з роду, не потребує коритись волї німецького цісаря та що іменно дипломатам не порадо мїшати ся в такі справи. Радолїн остовпів на таку драстичну відправу і вже рознесла ся була вість, що німецький посол не чує ся свобідним на петербурскїм дворї і мабуть подасть ся до дїмїсїї. Замість того надїлив цісар Вільгельм Радолїна орденом, чим хотїв дати знати, що Радолїн виявив Марїї Павловнї лишє его волю і розказ. В Петербурзі не привязано однакож великого значнїя до диспозицій цісаря, бо Марія Павловна як-раз тепер виїздить з донькою Єленою до Кан, куди також виїбрав ся вже і князь Фердинанд. В Софїї кружить вість, що кн. Фердинандови гратулював до наміреного подружя гр. Голуховський і що Австрія прихильна сему подружю, а навіть освоїть ся з тим, що кн. Фердинанд яко чоловік Єлени прийме православїє.

— **Найбїднійший.** Перед тижнем розпочали ся в Ніссї прогони циклістів. В першїм дни відбуло ся величавє цвїтове корсо. Одного самоходу не допущено до участи в корсі, бо був за мало приокрашений. Показало ся, що властителем бїднєського самоходу був — бр. Ротшїльд.

— **Помилуванє.** З Білгорода доносять, що король Александер намірив в цвїтну недїлю помилувати засуджених на вязницю участников заговору на свого батька, хоч батько сему дуже противний і по тїй причинї виїхав з Білгорода до Нішу.

— **Самоубїйство 13-літньої дівчини.** Аделя Захалька, 13-літня учениця народної школи у Ві-

дни скочила в самоубїйчїм намірї з вікна другого поверха на подвіре і поранила ся так тяжко, що лікарї сумнівають ся, чи буде жити. Причиною, що спонукала єї до самоубїйства, була денунціяція єї шкільних товаришок. Она донєла батькови Аделї, що она мала стрїчу з якимсь мущиною. Дівчина взяла собі се так до серця, що постановила відобрати собі жиє.

— **Нова експедиція** в напрямї бігуна виїбрає ся при кінци мая з Штокгольма. Провід над нею обняв консерватор Кольтгоф з Успалї. Цїлю експедиції є розслїдити полярний свїт звїршиний, Она звидить вперед Медвежї острови, потїм західні берега Шпіцберга, а наконєць сїдну Гренляндію.

— **Дрібні вїсти.** Міністри торговлі і залїзниць заборонили робїтникам занятим в підприємствах і варстатах державних брати участь в святакованю 1. мая. — В липекїй фабрицї целюльоїду вибухнув огонь, причім пожило смертї сїм осіб. — Львівскї фармацевти загрозили страйком, щоби переперти свої постуляти, які змїряють до реорганїзації апікарского стану. Страйк мав би обняти всїх фармацевтів в Галичинї. — Нагороду за винайдєне убийника Вїнтера в Коноцї підвищено на 6.700 марок. Всякі доходженя в сїй справї не довели до нічого, хотїя на слїдство прибули осїбні урядники з Берліна. — В Борівку коло Велички, застрїлив ся Володимир Рогош, син польського застателя.

Наука, штука, література.

— **«Дзвінок»** з дня 5. с. р. Зміст: «Прїймак» із оповідань старого стрільця; — «Татків подарунок» розповів *Олександр Катренко*. — «Казка про рибака та рибку» з *Ал. Пушкина*. — «Король, що терпів на безсонницю», казка *Ф. Густавсона*. — «Непослушний воробчик» *О. П.* — «Непослушний хлопець» (правдива пригода). — Загадки.

Телеграми.

Відень, 6. цвїтня. Вчєра відбула ся послїдна, міністерияльна конференція над спільним бюджетом. Ще вчєра відїхали угорскї міністри до Пешту. Австрійскї міністри відбули ще двогодинну нараду під проводом президента міністрів др. Кербера.

Франкфурт, 9. цвїтня. З Нью-Йорку доносить «Frankf. Ztg.»: Росія зажадала від Китаю концесїї на будову залїзницї з Моган до Гонаніру і з Кальган до Пекїна. Також домагає ся Росія, аби признано їй, відмовлену в своїм часї Англичанам, концесїю на будову залїзницї з Тавнфу до Сїяпфу.

Атени, 9. цвїтня. Грецький король приглух наслідком перебутої інфлюенції і приїде небавом до Відня задля лікарської поради.

Рим, 9. цвїтня. Генерал гр. Понза Ст. Мартїно заіменований міністром війни.

Париж, 9. цвїтня. Дневник «Liberte» отвирає субскрипцію на памятник для боєрского генерала Villebois-Mareuil.

Льондон, 9. цвїтня. Лорд Робертс доносить: Страти нашї коло Федеребургга виносять: 2 офіцирів і 8 жовнїрів убитих, 2 офіцирів і 33 жовнїрів ранених, а 8 офіцирів враз з рештою 167 кінних стрільцїв і 424 піхотинцями взято до неволї.

Капшатт, 9. цвїтня. Бургєри в Оранїї знов вхопили за оружє. Стан полонених Боєрів дуже нужденний: 14 з них утїкло.

„65 кр.“ пів нїля незрівнаної доброти кави ароматичної, рівнаючїй ся найліпшим родам, до набути лишє в торговлї **ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО** у Львовї, ул. Баторія ч. 2. 14—30 5 кг. мішочки franco до кожної стації поштової.

„Леонардівка“ незрівнаної доброти, старожитня горівка — бутелька 1 зр., пів бутельки 50 кр. Поручає торговля **ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО** Львів, ул. Баторія ч. 2. 14—30

Знаменитий коняк французский кураційний відзначений на львівській виставї, ціла фляшка 3-50, пів фляшки 1-80, чверть фляшки 1 зр., набути мож лишє в торговлї **ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО** Львів, ул. Баторія ч. 2. 14—30

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
	приходить о годині			відходить о годині	
	6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	1:55	6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	2:08	6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	7:10	з Зимної-води	2:45	6:30	» » дв. Підзамче
	7:40	з Янова	8:30	6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави
	7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45	8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	9:10	9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)
	8:05	» » на дв. головний	9:25	9:25	до Янова
	8:15	з Сокала, Рави рускої	9:35	9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
1:30	9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:53	9:53	» » дв. гол.
	11:15	з Ярослава і Любачова	10:10	10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокала і Любачова
1:50	11:55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова	12:50	12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята
	1:01	з Янова	2:15	2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята
	1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно	9:45	9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)
2:20	5:15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:05	3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів
2:35	5:40	» » на дв. голов.	3:15	3:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
	5:55	з Сокала, Белзця і Любачова	3:20	3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.
			3:26	3:26	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.
			5:25	5:25	до Брухович
					до Ярослава
Ніч			Ніч		
8:45	6:10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	12:50	6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави
	6:20	з Іцкан, Сучави		6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.
	7:58			7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	8:15	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно		7:10	до Сокала і Рави рускої
	8:14	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:20	до Тернополя дворець головний
	9:21	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:42	» » дворець Підзамче
	9:55	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту		7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900
12:30	10:10	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		8:35	» » » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.
	10:08	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		9:10	» » » 1. чер. до 30. жов. в д. і св.
	10:25	» » на дв. голов.		10:40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
	10:30	з Лавочного (Пешту) Хирова	2:36	10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока
	12:10	зі Скольного, Калуша		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. голов. і
	3:05	з Підволочиск на дворець Підзамче		11:32	» » дв. Підз.
	3:30	» » на дворець головний		4:10	до Кракова (Відня, Берлина)
2:16	6:00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока		5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронови
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредиторського земського
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

ПЛАШІВСКА

парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришенє зареєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8

поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської — барви червоної або чорної;

рурки дренаві різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критєм.

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовленя

6—20

З а р я д.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕРЬ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Св'ященники, не посідаючи реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити єще полісу житєву; обезпечитись можна через „Дністерь“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентовава від членів і третих осіб по 4%.

Удїл членський вносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністерь“.

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Дністерь“.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕРЬ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митрол. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, абіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносять:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 „ — „	
„ спеціальна	1.684 „ 80 „	
Фонд основний	72.000 „ — „	
„ емеритальний	18.166 „ 60 „	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услія обезпечень корисні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Дністерь“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкорисніші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квити в рускім язиці.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся. „Дністерь“ виплатив агентам по конєць 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч 10. (дім „Просьвіти“).

Інформації і посередництво до заключеня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ в найкорисніших комбінаціях.

Пожикни виді илькь членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. „Дністерь“ на 5 1/2% і 1% додатку на кошта адм.

Важне для всіх!

На- **КАЛЬОШІ** найгірше правляє знищені

як також виконує **мужеску, дамску і діточу обуву.**

Чоботи для духовенства по як найприступніших цінах.

З провінцій вистанє старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.